

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jacek Sobczak (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **J. Z.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2014 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 30 września 2013 r., i wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 14 stycznia 2014 r.

p o s t a n o w i e:

1. oddalić wniosek,
2. obciążyć skazanego kosztami postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania w kwocie 20 (dwadzieścia) zł.,
3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. C. - Kancelaria Adwokacka w O. kwotę 442,80 zł (czteryście czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za udzieloną skazanemu pomoc prawną z urzędu w postępowaniu wznowieniowym.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego J. Z. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 30 września 2013 r., sygn. akt ... 157/12, i wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 14 stycznia 2014 r., sygn. akt ... 257/13, którym skazany ten został uznany winnym popełnienia czynu z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to m. in. wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Obrońca, na podstawie art. 542 § 1 k.p.k., art. 540 § 1 pkt 1 i 2 lit. a k.p.k., art. 544 § 2 k.p.k. i art. 547 § 2 k.p.k., wniósł o wznowienie postępowania we wskazanej wyżej sprawie, uchylenie wskazanych we wniosku wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O. Nadto, wniósł o sprawdzenie okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k. (przy jednoczesnym umożliwieniu obrońcy skazanego branie udziału w tych czynnościach) poprzez przeprowadzenie dowodów z zeznań następujących świadków: A. Z. na okoliczność panujących relacji w rodzinie skazanego, a w szczególności braku dopuszczenia się przez niego jakichkolwiek czynności seksualnych wobec córek: A. W., W. G., E. Z. oraz przyczyn dla których W. G. oraz A. G. składali obciążające skazanego zeznania, jak również na okoliczność obecnej kondycji psychicznej E. Z. i przyczyn takiego stanu; A. W. na okoliczność namawiania jej przez W. G. do złożenia fałszywych zeznań oraz autentyczności nagrania ich rozmowy telefonicznej; A. J. oraz J. W. na okoliczność wydarzeń w czasie pobytu E. Z. u W. i A. G. latem 2011 r., zachowania małoletniej, rozmów prowadzonych pomiędzy nimi w dniu 2 marca 2012 r., relacji pomiędzy rodziną G. i Z.; E. B. na okoliczność danych personalnych koleżanki wraz z którą przebywała u rodziny G. w marcu 2012 r.; K. S. i C. S. na okoliczność przebiegu interwencji u W. i A. G. oraz prób skierowania przeciwko J. Z. postępowania karnego przed wydarzeniami objętymi niniejszym postępowaniem; K. W. i P. K. na okoliczność prostytuowania się przez W. G., jej klientów i ich funkcji sprawowanych w toku postępowania przygotowawczego w niniejszym postępowaniu; A. i G. J. oraz G. i E. N. na okoliczność relacji panujących w rodzinie Z., w szczególności pomiędzy oskarżonym a A. Z. oraz E. Z. a także podłoża i przebiegu konfliktu pomiędzy nimi a rodziną G.

Zdaniem wnioskującego, wskazane dowody i sytuacje na okoliczność, których miałyby zostać one przeprowadzone (*propter nova*) świadczą o ziszczeniu się podstawy wznowienia postępowania (art. 540 § 1 pkt 2 li. a). obrońca podniósł także, że w sprawie mamy do czynienia z przesłanką określoną w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. (*propter crimen*) warunkującą wznowienie postępowania wobec J. Z.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego J. Z. nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyszczególniać należy, że wskazane we wniosku argumenty jako nowe okoliczności i fakty nie spełniają wymogów wznowieniowych „*propter nova*” określonych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

Zgodnie z tym przepisem nowe fakty lub dowody jako podstawa wznowienia to fakty (dowody) nieznanne przedtem sądowi (tzw. *noviter producta*), a ujawnione dopiero obecnie, czyli nowo zgłoszone. Kodeks postępowania karnego nadal nie wymaga, aby były to fakty (dowody) w ogóle uprzednio nieznanne nawet stronie, czyli jedynie fakty nowo ujawnione (tzw. *noviter reperta*). Nie można jednak podzielić poglądu, jakoby nowymi, nieznanymi przedtem sądowi dowodami były jedynie takie dowody, o których sąd w ogóle nie wiedział, z wyłączeniem tych, które znajdowały się w aktach, lecz sąd ich nie ujawnił (zob. post. SN z 3 czerwca 1973 r., I KZ 77/73, OSNKW 11/1973, poz. 147) oraz z wyłączeniem dowodów, które z uwagi na zakazy dowodowe nie mogły być uwzględnione w poprzednim postępowaniu (tak np. w post. SN z 31 października 1975 r., II KO 19/75, OSPiKA 5/1976, poz. 100 i krytycz. A. Murzynowski, Glosa, OSPiKA 5/1976). Dowód nieznanymi przedtem sądowi to każdy dowód, z którym sąd nie zapoznał się w prawomocnie zakończonym procesie, a więc go nie znał przy orzekaniu, a pojawienie się możliwości poznania tego dowodu to ujawnienie się nowego, nieznanego przedtem dowodu. Chodzi tu bowiem „nie o wiedzę sądu o istnieniu jakiegoś dowodu, lecz o treść tego dowodu (zob. post. SN z 5 marca 1982 r., II KZ 30/82, OSNKW 6/1982, poz. 36) – T. Grzegorzczak, *Komentarz do art. 540 k.p.k.*, Lex 2004.

Skonstatować zatem trzeba, że podstawę wznowienia stanowią tylko takie „nowe fakty lub dowody”, nieznanne przedtem Sądowi, które uzasadniają wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania

sądowego albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą, niż to, za które go skazano. Stąd też owe „nowe fakty lub dowody” mogą być podstawą wznowienia prawomocnego postępowania jedynie wówczas, gdy wskazują na zasadnicze prawdopodobieństwo błędności prawomocnego wyroku skazującego.

Po analizie akt sprawy dokonanej w kontekście wywiedzionych we wniosku argumentów stwierdzić należy, że powyżej wytypowane okoliczności nie zachodzą w stosunku do J. Z. w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem skazującym o sygn. akt ... 257/13 .

Okoliczności, na które powołuje się autor i w związku z nimi żąda przesłuchania wskazanych tam świadków, były znane orzekającym w sprawie sądom bądź to nie wykazano ich użyteczności.

Nie stanowi bowiem nowej okoliczności podnoszony fakt pozostawania w konflikcie rodzin Z. i G. Sąd szeroko ustosunkował się do zeznań świadków G., w tym W. wskazując z jakich powodów zyskały one walor pełnowartościowego dowodu w sprawie (k.1070 i n.). Próba zdyskredytowania tychże zeznań i czynności zmierzające do wykazania, że działania W. G. względem pokrzywdzonej były podyktowane chęcią zemsty na ojcu J. Z. są niezasadne i pozbawione logiki. Jeśli chodzi o wartościowość zeznań pokrzywdzonej, to wskazać należy, że już w postępowaniu sądowym odwołała ona obciążające ojca i brata zeznania. Sąd Rejonowy na k.1068v i n. uzasadnienia omówił występujący w tego typu sprawach dualizm pomiędzy zeznaniami osoby pokrzywdzonej a wyjaśnieniami oskarżonego. Poza tym zgodzić się należy z twierdzeniem prokuratora, że pozostałe dowody mają w sprawie charakter li tylko dowodów pośrednich. Natomiast wnioskujący nie przedstawił racjonalnych argumentów, które wskazywałyby, że ujawniły się nowe fakty czy dowody rzutujące na przypisane skazanemu przestępstwo i mające bezpośredni z nim związek. Wnioskujący wnosząc o przeprowadzenie dowodów sam stwierdza: „mogą być początkiem ujawnienia się nowych faktów i dowodów, które mogą świadczyć, że J. Z. został niesłusznie skazany”(k. 52, akta SN).

Postępowanie, o którym mowa w art. 546 k.p.k., nie przeprowadza się „celem ustalenia istnienia przesłanki opisanej w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.” Służy ono sprawdzeniu, czy nowe dowody rzeczywiście wskazują na zachodzenie jednej z wyżej wymienionych przesłanek wznowienia, a więc, czy istnieje poważne

niebezpieczeństwo błędności prawomocnego wyroku skazującego. Tryb z art. 546 k.p.k. nie może być wykorzystywany do badania, czy świadkowie mają wiadomości w sprawie i ewentualnie, czy te wiadomości mogą mieć znaczenie przy rozważaniu zaistnienia podstawy do wznowienia postępowania (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., sygn.. akt IV KO 126/07, OSNwSK 2008/1/690*). Z tego wynika, że na wnioskującym spoczywa obowiązek wykazania, że w sprawie istnieją nowe fakty i dowody, które mogą podważyć dotychczasowe ustalenia i w konsekwencji orzeczenie. Tymczasem, obrońca poza złożeniem wniosku w trybie art. 97 k.p.k. o przesłuchanie świadków, nie wykazał w sposób należyty potrzeby i zasadności przeprowadzenia żądanych dowodów.

W pełni zasadne są w tej materii rozważania Prokuratora Generalnego zawarte w odpowiedzi na wniosek bez konieczności przytaczania ich w tym miejscu.

Kolejną przesłanką wniosku, warunkującą wznowienie postępowania wobec skazanego, obrońca uczynił określone w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. *propter crimen*. Bezspornie przytoczone w tej materii przez obrońcę orzecznictwo jest co do zasady słuszne, jednakże nieznajdujące zastosowania i odniesienia w tejże sprawie. Podstawą tak sformułowanego wniosku winno być prawomocne rozstrzygnięcie skazujące za przestępstwo popełnione w związku z prowadzeniem postępowania. Tymczasem na poparcie wywodzonych twierdzeń, obrońca przytacza prawomocne rozstrzygnięcia wydane na etapie postępowania przygotowawczego odmawiające wszczęcia śledztwa *de facto* z uwagi na niestwierdzenie popełnienia czynu zabronionego i brak znamion przestępstwa.

Z całą stanowczością stwierdzić należy, iż w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z okolicznościami o jakich mowa w art. 541 § 2 k.p.k.

Jednakowoż z urzędu dostrzec należy, iż w aktach sprawy ... 44/14, na k. 102 znajduje się zaświadczenie o zatrudnieniu, z którego wynika, że J. Z. w okresie od 20 czerwca 2011 r. do 3 października 2011 r. przebywał na terenie Niemiec. Ponieważ okoliczność ta nie stała się przedmiotem rozstrzyganego wniosku, nie podlega ona weryfikacji w tym postępowaniu.

Złożony przez obrońcę wniosek o zasądzenie kosztów udzielonej pomocy prawnej skazanemu zasługuje na uwzględnienie. Znajduje on przede wszystkim podstawę prawną w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o

adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124, ze zm.), zaś wysokość zasądzonej kwoty wynika z § 14 ust. 4 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. Nr 461).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.